

Vastused kirjutage II OSA ülesannete lehele.

1. TÖÖ TEKSTIDEGA

Lugege tekstid ja ülesanded tähelepanelikult läbi. Vastamisel tuginege dokumentidele ja oma teadmistele, osutage kasutatud allikale.

1940. AASTA JUUNIPÖÖRE EESTIS

Allikas A. Väljavõte nõukogudeaegsest ajalooõpikust.

Saabus ajaloolise 21. juuni päikesepaisteline hommik. Ükski Tallinna tehas ega vabrik ei töötanud. Kõikjalt kogunesid praegusele Võidu väljakule töölised. Nad /---/ nõudsid kodanliku valitsuse lahkumist, uue valitsuse moodustamist ja vangistatud revolutsionääride vabastamist. /---/ Kui president keeldus töörahva nõudmisi täitmast, võtsid töölised võimu enda kätte. Vanglatest vabastati seal vaevelnud revolutsionäärid. Rahvahulk tervitas neid vaimustusega ja kandis kätel vabadusse. /---/ Töölistest moodustati relvastatud salgad, kes hakkasid linnas korra järele valvama. Rahva nõudmisel moodustati 21. juuni õhtul uus valitsus, kuhu kuulusid töörahva huvide eest võitlejad.

Hillar Palamets. Jutustusi kodumaa ajaloost. 4. trükk. Tallinn 1982. Lk. 152.

Allikas B. Nigol Andreseni mälestustest.

Õhtul (21. juunil) olid uue valitsuse liikmekandidaadid kutsutud A. Ždanovi juurde, kes lühidalt igaühelt eraldi küsis, kas oleme nõus valitsuse liikmeks hakkama. Varsti pärast seda sõitis J. Vares presidendi juurde valitsuse nimestikuga, ja kui ma kella 22 aegu koju läksin, kuulsin raadiost uue valitsuse koosseisu.

Eesti iseseisvus ja selle häving. Koost. M. Laar. Tallinn 2000. Lk. 139.

Allikas C. Väljavõte Alfred Lutsu mälestustest.

Alates 17. juunist 1940. a. oli Eesti punavägede poolt okupeeritud /---/ Reedel, 21. juunil algasid punaste demonstratsioonid ja nn. rahva nõudmiste esitamised. See “rahvas” koosnes N. Liidust toodud baasitöölised, peale selle piiräärsete vene asukate gruppidest ja juhtidena vähestest kohalikest komunistidest. /---/ Kõik punaste demonstratsioonid, miitingud, rongkäigud, “rahva nõudmiste” esitamised, vägivalda tarvitamised Eesti kodanike ja ametiasutuste kallal toimusid otseselt N. Liidu vägede, peamiselt soomusautode ja tankide toetusel ja kaitsel.

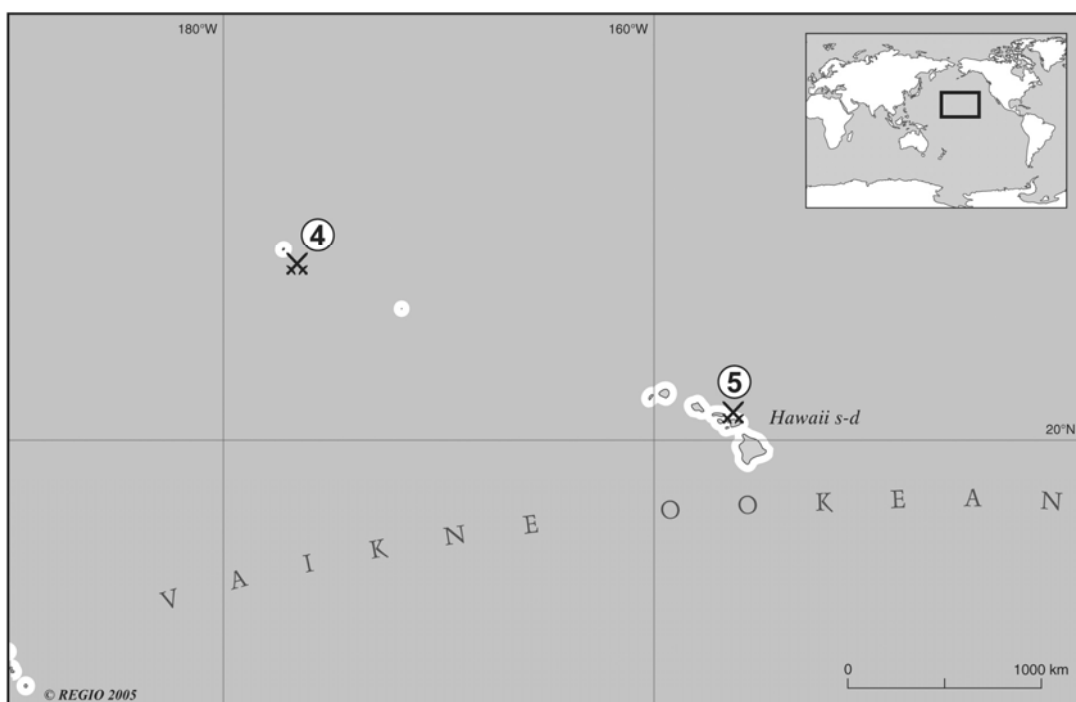
Alfred Luts. Heitluste keerises. Tallinn 2004. Lk. 138–139.

Allikas D. Väljavõte Elmar Tambeki mälestustest.

Linnas olid asjad halvad. Pikalt Hermannilt oli maha kistud Eesti Vabariigi lipp. Ulaklikul elemendil olid relvad juba käes. Rüüstati Kaitseliidu relvaladu. Keskvanglast oli vabastatud mõrvareid ja muid roimareid poliitiliste vangide sildi all. Oli tungitud kallale Õhukaitsegrupile ja sooritati rünnakut Sidepataljonile.

Elmar Tambek. Tõus ja mõõn. Mälestusi kodumaalt. Esimene raamat. Tallinn 1992. Lk. 248.

2. TÖÖ KAARDIGA

RIIGIEKSAM